

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΕΠΑΛ Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΤΑΞΙΔΙΑ

A. Μη λογοτεχνικό κείμενο

Η αξία των ταξιδιών

Το (διασκευασμένο) απόσπασμα προέρχεται από το κείμενο της Χρύσας Αγγελάκη που δημοσιεύτηκε στον διαδικτυακό ιστότοπο <https://www.maxmag.gr/> στις 14.04.2020 (ανάκτηση στις 13.10.2021).

Ο καθένας μας απολαμβάνει τα ταξίδια. Ακόμα και στην ιδέα τους πιάνουμε τον εαυτό μας να ονειροπολεί. Πέραν, όμως, της ευχαρίστησης, την ανακάλυψης νέων τόπων και των εμπειριών που μας προσφέρουν έχουν στην πραγματικότητα πολύ μεγαλύτερη αξία. Ας ξεφύγουμε για λίγο απ' ό,τι μοιάζει προφανές κι ας διερευνήσουμε πιο λεπτούς λόγους που αναδεικνύουν την αξία των ταξιδιών.

Φυσικά, ο τόπος που μεγαλώσαμε θα αντανακλάται πάντα στα μάτια μας σαν τη διεύρυνση του σπιτιού μας. Γνώριμος, «δικός μας», ο πιο όμορφος που θα υπάρξει. Θα σκεφτούμε διπλά και τριπλά, πριν τον εγκαταλείψουμε. Ακόμα κι ένα μακρύ στον χρόνο ταξίδι συχνά αποβαίνει αβάσταχτο και η σκέψη της επιστροφής μοιάζει μονόδρομος. Σαν αρχίσεις, όμως, να επισκέπτεσαι νέα μέρη, η αντίληψη αυτή σιγά σιγά ξεθωριάζει. Αναδύεται, έτσι, η αξία των ταξιδιών. Κάθε νέα για τα μάτια μας πόλη κλέβει την πρωτιά κάποιας άλλης στην καρδιά μας. Χωρίς να το καταλάβουμε, αφού πλέον έχουμε γυρίσει αρκετά τον κόσμο, βρίσκουμε τον εαυτό μας να αναρωτιέται: «Μπορούν να συγκριθούν ανόμοια πράγματα; Μπορούν να συγκριθούν οι πόλεις, όταν η καθεμία έχει τη δική της ξεχωριστή ομορφιά;» Όχι μόνο μοιάζει αδύνατο, αλλά θα χρησιμοποιήσω τον τολμηρό όρο «είναι αδύνατο». Τότε καταλαβαίνουμε πως, όσα ταξίδια κι αν κάνουμε, πάντα θα υπάρχει απόθεμα περίσσιας ομορφιάς.

Άλλο ένα θετικό των ταξιδιών με ανεκτίμητη αξία είναι ότι δενόμαστε με τον συνταξιδιώτη μας. Επιλέγουμε προσεκτικά με ποιον θα ταξιδέψουμε, καθώς δεν πρόκειται για μια απλή απόφαση. Με αυτόν τον έναν ή με αυτήν την συγκεκριμένη παρέα που επιλέγουμε θα δημιουργήσουμε εμπειρίες που σίγουρα δεν θα ξεχαστούν. Μετά την ενθύμηση ενός ταξιδιού, οι στιγμές λησμονούνται. Η αμέσως επόμενη σκέψη πηγαία¹ στρέφεται στον άνθρωπο ή στην παρέα που μας συντρόφευε. Έτσι, λοιπόν, όπως δεν πρόκειται ποτέ να ξεχάσουμε ένα ταξίδι και σχεδόν ποτέ δεν θα κάνουμε κάποια αρνητική σκέψη για μια εκδρομή, το ίδιο ισχύει και για τον συνοδοιπόρο μας. Οι εμπειρίες μας θα

1 πηγαία: αυθόρμητα

είναι κοινές, οι φωτογραφίες θα θυμίζουν τις αναμνήσεις κι ο συνταξιδιώτης μας θα χαίρει πάντα θετικού προσήμου.

A3. Η κειμενογράφος παραθέτει τις απόψεις της για τα οφέλη των ταξιδιών. Αξιοποιώντας τα επιχειρήματά της και ενισχύοντάς τα με τις δικές σου θέσεις σχετικά με την αξία των ταξιδιών, να γράψεις επιστολή (200-250 λέξεων) προς τον Διευθυντή και τον Σύλλογο Διδασκόντων του σχολείου σου, με την οποία θα απευθύνεις αίτημα εκ μέρους της τάξης σου να διοργανωθεί μία ολιγοήμερη εκπαιδευτική εκδρομή στο πλαίσιο των σχολικών σας δραστηριοτήτων.

Μονάδες 25

B. Λογοτεχνικό κείμενο

ΙΣΙΔΩΡΟΣ ΖΟΥΡΓΟΣ (1964 -)

[Η κοινωνιομετρία του λεωφορείου]

Τα αποσπάσματα προέρχονται από το μυθιστόρημα «Φράουστ» του Ισίδωρου Ζουργού (εκδ. Πατάκη, 2014).

Τέντωσε το μεσαίο δάχτυλο και μ' αυτό αγκάλιασε το διχτάκι της μπροστινής θέσης. Το τράβηξε προς το μέρος του και το άφησε να χτυπήσει με ορμή στην πλάτης της θέσης με τον αριθμό είκοσι οχτώ. Δεν ήταν η πρώτη φορά που το έκανε· μετά από τη Θήβα συνέβαινε πιο συχνά, άλλωστε ο θόρυβος του λεωφορείου δεν άφηνε κανέναν απ' τους επιβάτες να καταλάβει το παραμικρό. [...]

Άρχισε να κοιτάζει προσεχτικά όσα κεφάλια ξεχώριζαν πάνω από τις θέσεις· δεν του προκαλούσαν κανένα ενδιαφέρον. Τα ήξερε όλα πολύ καλά, τα είχε τακτοποιήσει σε μια σειρά στο μυαλό του, δεν είχε τίποτα καινούριο να προσθέσει· η κοινωνιομετρία του λεωφορείου ήταν έτοιμη από καιρό. [...]

Οι επιβάτες: όσοι κάθονται στις μπροστινές θέσεις χωρίζονται σε τρεις κατηγορίες:

Αυτοί με τα προβλήματα ζάλης και ναυτίας, που αναγκάζονται να ταξιδεύουν πάντα μπροστά. Τους καταλαβαίνεις αμέσως, γιατί εκτελούν κινήσεις αργές και προσεχτικές, δε γελάνε, δε μιλάνε πολύ, μόνο χαμογελάνε διακριτικά στους διπλανούς. Το βλέμμα τους φτερουγίζει έξω απ' τα τζάμια, στον παράδεισο της ακινησίας, μακριά από κλειστές στροφές και τραντάγματα, στην Εδέμ των πεζοπόρων.

Δεύτερη κατηγορία είναι οι υπερβολικά αγχώδεις, οι κυριευμένοι απ' τη μεγάλη νεύρωση -γνωστή και ως φόβος του ορθίου· και αυτούς τους ξεχωρίζεις αμέσως. Το εισιτήριό τους έχει ημερομηνία δέκα μέρες πριν απ' το ταξίδι. Έρχονται στον σταθμό μία

ώρα νωρίτερα από την αναχώρηση, και πριν επιβιβαστούν ρωτάνε πάντα τρία ή τέσσερα άτομα αν είναι αυτό το σωστό λεωφορείο και όχι κάποιο άλλο.

Τρίτη κατηγορία είναι αυτοί οι σχετικά δυσεύρετοι, αυτοί που απλά θέλουν να είναι μέσα στα πράγματα. Πιάνουν αμέσως φιλίες με τον οδηγό και τον εισπράκτορα, αποκόβονται από τους υπόλοιπους και κερνάνε κουλουράκια ή καραμέλες μέντα. Βέβαια, κατά τη διάρκεια του ταξιδιού ξεσπαθώνουν, προτείνουν συγκεκριμένο σταθμό στο ραδιόφωνο κι έχουν άποψη για το αν πρέπει να γίνουν παραπάνω στάσεις. Μπορεί να τους ξεχωρίσει κανείς από την κραυγαλέα κοινωνικότητά τους.

Στις μεσαίες θέσεις τα πράγματα είναι πιο απλά. Πρόκειται για ανθρώπους καθημερινούς, συνηθισμένους, που δεν περιμένουν τίποτα ιδιαίτερο από ένα ταξίδι, δε θέλουν να γνωρίσουν κανέναν και τίποτα μέσα απ' αυτό. Θέλουν απλά να φτάσουν.

Αρκετό ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι ένοικοι της γαλαρίας.

B3. Να επιλέξεις ένα από τα δύο ακόλουθα θέματα παραγωγής λόγου. Να καταγράψεις τις απαντήσεις σου σε ένα κείμενο 100-150 λέξεων.

1. Ο ήρωας κατά τη διάρκεια ενός ταξιδιού με λεωφορείο περνά την ώρα του προσπαθώντας να κατατάξει τους επιβάτες σε κατηγορίες ανθρώπων. Ποιες είναι οι κατηγορίες αυτές; Ποιες σκέψεις γεννά σε σένα μια διαδρομή με (αστικό ή τουριστικό) λεωφορείο;

ή

2. Να δώσεις τη δική σου συνέχεια στο απόσπασμα, από το σημείο που διακόπτεται η αφήγηση έως την άφιξη του ήρωα στον προορισμό του, είτε ξεκινώντας από την περιγραφή των «ενοίκων της γαλαρίας» είτε γράφοντας έναν υποθετικό διάλογο με κάποιον συνεπιβάτη.

Μονάδες 25